

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **a) H. D.**, zastoupena Ing. Mgr. Bc. Petrem Molnárem, advokátem se sídlem Vrchlického 678/19, Hradec Králové, a **b) M. Č.**, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát Pardubice**, se sídlem Čechovo nábřeží 1791, Pardubice, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) Ing. S. H.**, zastoupen JUDr. Martinem Týle, advokátem se sídlem Škroupova 561, Pardubice, **II) Mgr. M. V.**, **III) M. V.**, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 5. 2021, č. j. ZKI PA-O-014/00424/2021-14, o kasační stížnosti žalobkyně a) proti rozsudku Krajského soudu v Hradci v Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 9. 3. 2022, č. j. 52 A 55/2021 - 73,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně a) **se zamítá**.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Katastrální úřad pro Pardubický kraj, katastrální pracoviště Pardubice, jako správní orgán prvního stupně (dále jen „katastrální úřad“), vydal podle § 36 odst. 3

zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), (dále jen „katastrální zákon“), dne 6. 5. 2020 pod č. j. OR-123/2020-606-2, oznámení, jímž opravil chybu v údajích katastru nemovitostí (dále jen „oznámení katastrálního úřadu“). Katastrální úřad v souladu s neměřickým záznamem č. 1829 rozdělil pozemek p. č. XA o výměře 132 m² v k. ú. R. na pozemek p. č. XA o výměře 95 m² a na nově zaevidovaný pozemek p. č. XB o výměře 38 m². Jelikož se řešená otázka týká pouze parcel v katastrálním území R., Nejvyšší správní soud nebude pro stručnost jeho název opakovat.

[2] Katastrální úřad provedl opravu chyby v katastrálním operátu na základě návrhu žalobkyně a), podle nějž jsou žalobkyně právními nástupkyněmi pana F. P., vlastníka původního pozemku p. č. XC, resp. paní R. P., právní předchůdkyně pana F. P. Katastrální úřad zaevidoval k nově vzniklému pozemku p. č. XB duplicitní zápis vlastnického práva pro vlastníka původního pozemku p. č. XC a pro osoby zúčastněné na řízení II) a III) jakožto vlastníky pozemku p. č. XA podle kupní smlouvy z roku 1997. Osoba zúčastněná na řízení I) je vlastníkem pozemku p. č. XA na základě kupní smlouvy z roku 1990.

[3] Všechny osoby zúčastněné na řízení s provedenou opravou ve smyslu § 36 odst. 4 katastrálního zákona vyslovily svůj nesouhlas. Katastrální úřad proto dne 31. 8. 2020 vydal rozhodnutí č. j. OR-123/2020-606-16, jímž podle § 36 odst. 4 katastrálního zákona těmto nesouhlasům vyhověl a v souladu s neměřickým záznamem č. 1838 navrátil pozemek p. č. XA do původního stavu – zrušil duplicitní zápis vlastnického práva k pozemku p. č. XB, zaevidoval výměru 132 m² k pozemku p. č. XA a pozemek p. č. XB zanikl začleněním do pozemku p. č. XA. Pozemek tak byl nadále evidován ve vlastnictví osob zúčastněných na řízení. Žalobkyně se proti tomuto rozhodnutí odvolaly k žalovanému, který pro zjištěnou vadu řízení odvolání vyhověl a rozhodnutím ze dne 23. 11. 2020, č. j. ZK I PA-O-33/00972/2020/7, rozhodnutí katastrálního úřadu podle § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu zrušil a vrátil mu věc k novému projednání a rozhodnutí. Katastrální úřad novým rozhodnutím ze dne 24. 2. 2021, č. j. OR-123/2020-606-29, podle § 36 odst. 4 katastrálního zákona nesouhlasům osob zúčastněných na řízení opětovně vyhověl s tímž výsledkem, jako ve svém prvním rozhodnutí ve věci.

[4] Katastrální úřad v rozhodnutí ze dne 24. 2. 2021 uvedl, že v roce 1990 došlo k vyhotovení geometrického plánu č. 6-105-0-506. Na jeho základě byla opravena výměra původního pozemku p. č. XC, evidovaná v pozemkovém katastru, z 2862 m² na 2818 m². Podle daného geometrického plánu došlo k rozdělení původního pozemku p. č. XC na pozemky p. č. XD, XE, XF a XG, čímž byla vyčerpána celková výměra pozemku p. č. XC. Vlastník původního pozemku p. č. XC poté kupní smlouvou z roku 1990 převedl vlastnické právo k pozemkům p. č. XE a XG na nové nabyvatele, jedním z nichž je osoba zúčastněná na řízení I). V roce 1995 byl v rámci digitalizace souboru popisných informací zaevidován pozemek, který do té doby nebyl v katastrální mapě zobrazen – pozemková parcela č. XC PK ve výměře 44 m² nacházející se na východní hranici pozemku p. č. XG. Vlastnické právo k novému pozemku katastrální úřad zaevidoval ve prospěch paní R. P. V roce 1996 katastrální úřad v důsledku obnovy operátu přepracováním přejmenoval pozemkovou parcelu č. XC PK na pozemek p. č. XH a stanovil mu novou výměru 38 m².

[5] Za účelem opravy chyby v katastrálním operátu byl v roce 1997 vyhotoven záznam podrobného měření změn, v němž byl pozemek p. č. XH sloučen do pozemku p. č. XG

pokračování

z důvodu chybného zápisu pozemkové parcely č. XC PK, jelikož výměra pozemku p. č. XC byla vyčerpána geometrickým plánem z roku 1990. V roce 1998 byl vyhotoven geometrický plán č. 750-7/97, na jehož základě došlo k rozdělení pozemku p. č. XG na pozemky p. č. XG, XI a XJ. Kupní smlouvou z roku 1997 pak vlastníci pozemku p. č. XG převedli vlastnické právo na nové nabyvatele, osoby zúčastněné na řízení II) a III), u pozemku p. č. XI k celku a u pozemku p. č. XJ k ideální polovině.

[6] Podle oznámení katastrálního úřadu došlo v roce 2020 k opravě chyby v katastrálním operátu podle § 36 odst. 3 katastrálního zákona, v jejímž důsledku katastrální úřad vydělil z pozemku p. č. XJ nový pozemek p. č. XK, a to v hranicích původního pozemku p. č. XH. Katastrální úřad v důsledku nesouhlasu osob zúčastněných na řízení s obsahem daného oznámení zahájil správní řízení o opravě chyby v katastrálním operátu (dále jen „oprava chyby“) a dospěl k závěru, že pozemková parcela p. č. XK bude zrušena, neboť z geometrického plánu z roku 1990 nelze usoudit, zda měly správní orgány chybu ve výměře pozemkové parcely č. XC PK (později p. č. XH a XK) opravit, anebo ne. Z toho důvodu nelze jednoznačně prokázat, že jde v tomto případě o zřejmý omyl ve smyslu § 36 odst. 1 katastrálního zákona.

[7] Žalobkyně se proti rozhodnutí katastrálního úřadu ze dne 24. 2. 2021 bránily odvoláním u žalovaného, který rozhodnutím ze dne 13. 5. 2021, č. j. ZKI PA-O-014/00424/2021-14, podle § 90 odst. 1 písm. c) a § 90 odst. 5 správního řádu změnil výrok rozhodnutí katastrálního úřadu tak, že odstranil formální vady týkající se označení účastníků řízení, a ve zbytku rozhodnutí potvrdil.

[8] Následně se žalobkyně domáhaly přezkumu rozhodnutí žalovaného u Krajského soudu v Hradci v Králové – pobočka v Pardubicích (dále jen „krajský soud“), který jejich žalobu napadeným rozsudkem zamítl. Žalobkyně tvrdily, že z kupní smlouvy z roku 1990, jejíž součástí byl geometrický plán z téhož roku, vyplývá, že předmětem převodu nikdy nebyl celý původní pozemek p. č. XC, ale jen jeho většinová výměra. Z jeho zbylé části vznikl pozemek p. č. XH (později XK), který měl představovat přístupovou cestu k pozemku p. č. XL, který se nachází na jižní hranici původního pozemku p. č. XC a který žalobkyně a) vlastní. V geometrickém plánu z roku 1990 byla chybně stanovena výměra původního pozemku p. č. XC na 2818 m² (oproti 2862 m²) a nebylo zohledněno, že část pozemku p. č. XC se nachází na východní hranici pozemku p. č. XG. Katastrální úřad tuto chybu odstranil v roce 1995 tím, že nově zaevidoval pozemek p. č. XH, avšak následně jej chybně sloučil do pozemku p. č. XG. Žalobkyně měly za to, že se katastrální úřad dopustil zřejmého omylu, neboť po rozdělení pozemku p. č. XC nezapsal do katastrálního operátu pozemek p. č. XH, ačkoliv pro jeho vznik byla podkladem kupní smlouva z roku 1990. Existuje tak rozpor mezi listinami založenými ve sbírce listin a evidovanými údaji.

[9] Krajský soud k tvrzením žalobkyň uvedl, že na základě kupní smlouvy a geometrického plánu z roku 1990 nelze na první pohled učinit závěr, že nedošlo k vyčerpání celkové výměry pozemku p. č. XC, přinejmenším nelze tento závěr učinit v mezích jednoduché právní úvahy a základního posouzení listiny a bez dalšího dokazování ohledně projevu vůle prodávajícího a nabyvatelů. Zkoumání tohoto projevu vůle ve všech jeho historických souvislostech je však v rozporu s pravomocí katastrálního úřadu v řízení podle § 36 katastrálního zákona, jak dovodila judikatura správních soudů. Podle krajského

soudu vedou žalobkyně typický spor o vlastnické právo, který však nemá původ v nesprávné katastrální evidenci, nýbrž v hmotném právu občanském. Katastrální úřad však nerozhoduje o vzniku, změně či zániku práv k nemovitostem. Stejně tak rozhodnutím o opravě chyby nelze deklarovat existenci právního vztahu či práv k nemovitostem. K rozhodování těchto otázek jsou povolány výlučně civilní soudy. Řízení o opravě chyby ani navazující žaloba ve správním soudnictví nemohou řešit vlastnické vztahy žalobkyň a osob zúčastněných na řízení.

II. Kasační stížnost, vyjádření žalovaného a replika žalobkyně a)

[10] Nejvyšší správní soud upozorňuje, že řízení o kasační stížnosti zahájily obě žalobkyně. Právní zástupce žalobkyně a) doložil Nejvyššímu správnímu soudu plnou moc, kterou jej žalobkyně a) zmocnila k zastupování v řízení o kasační stížnosti. V případě žalobkyně b) advokát sdělil, že s ohledem na její věk a vážný zdravotní stav ohrožující její život již nadále vystupovat v tomto soudním řízení nebude. Jelikož ohledně žalobkyně b) nebyla naplněna podmínka řízení podle § 105 odst. 2 s. ř. s., a to ani po výzvě soudu k jejímu splnění, Nejvyšší správní soud její kasační stížnost odmítl usnesením ze dne 14. 6. 2022, č. j. 3 As 101/2022 - 47. V řízení dále pokračoval pouze s žalobkyní a), která všechny podmínky řízení splnila.

[11] Žalobkyně a) (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[12] Stěžovatelka namítá, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a že odůvodnění napadeného rozsudku je ryze šablonovité a argumentačně stručné, a proto je napadený rozsudek rovněž nesrozumitelný a nepřezkoumatelný. Dále napadenému rozsudku vytýká, že je „zmatečný“, místy si protiřečí, nezohledňuje předmět daného řízení a pouze popisuje účel institutu opravy chyby. K nepřezkoumatelnosti rozsudku dále uvádí, že se krajský soud dostatečně nezabýval důvodností zachování duplicity zápisu k pozemku p. č. XK v katastru nemovitostí, přesněji se k námitkám ohledně relevantnosti duplicity zápisu vůbec nevyjádřil a nezdůvodnil, proč tak učinil. Podle ní jde o vadu řízení, která má mít za následek zrušení napadeného rozsudku.

[13] Stěžovatelka má dále za to, že krajský soud nesprávně posoudil její námitky. Trvá na tom, že z právního jednání vlastníka původního pozemku p. č. XC nevyplývá jeho záměr převést vlastnické právo k celému pozemku p. č. XC. Pokud by takový záměr vlastník původního pozemku měl, bylo by takové ujednání v kupní smlouvě z roku 1990 výslovně uvedeno. V kupní smlouvě však bylo postaveno najisto, že se nově vzniklé pozemky p. č. XD, XJ, XF a XG pouze *oddělují* od původního pozemku p. č. XC. Je tak zřejmé, že vlastnické právo ke zbytku tohoto pozemku zůstává nadále vlastníkovvi původního pozemku, resp. stěžovatelce jako jeho právní nástupkyni. Domnívá se proto, že oddělení pozemku p. č. XK od pozemku p. č. XJ bylo správné a mělo základ v podkladech obsažených ve sbírce listin.

pokračování

[14] Zřejmý omyl představuje podle ní nesprávně provedená evidence z důvodu nesprávného výkladu kupní smlouvy z roku 1990. V tomto směru se zřejmého omylu dopustil katastrální úřad, který provedl chybnou evidenci rozdělení původního pozemku p. č. XC, jelikož po určitou dobu neevidoval pozemkovou parcelu č. XC PK, resp. pozemek p. č. XH (později XK).

[15] Stěžovatelka vytýká krajskému soudu porušení § 36 katastrálního zákona, neboť neshledal, že by se v daném případě jednalo o zřejmý omyl. Soud závěr žalovaného převzal, aniž by se blíže zabýval jeho správností. Dále v napadeném rozsudku uvedl, že se v případě stěžovatelky nejednalo o zřejmý omyl, ale nevysvětlil, jaké okolnosti by pojem *zřejmého omylu* naplnily. Pokud by stěžovatelka přistoupila na restriktivní výklad pojmu *zřejmý omyl*, který krajský soud použil, došlo by k jeho vyprázdnění a nadbytečnosti v právním řádu.

[16] Stěžovatelka má taktéž za to, že se žalovaný ani krajský soud dostatečně nezabývali podkladovými listinami, z nichž na první pohled plyne, že existuje rozpor mezi skutečným a evidovaným stavem ve vztahu k tvrzenému zřejmému omylu. Stěžovatelka uvádí, že žalovaný věděl o tom, že se u pozemku p. č. XC, resp. u nově vzniklých pozemků několikrát měnila evidence údajů v katastru nemovitostí. Krajský soud podle nich přehlédl, že jde o dlouhodobě spornou otázku a že katastrální úřad už jednou chybu v katastrálním operátu opravil – aby se tak stalo, musel nutně shledat, že mezi stavem skutečným a evidovaným panují nesrovnalosti. Pokud by správní orgán prvního stupně posuzoval nesoulad mezi zapsaným a skutečným stavem, postupoval by podle stěžovatelky v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů, podle níž katastrální úřad může v řízení o opravě chyby činit jen základní a jednoduché právní úvahy vycházející z obsahu jím zkoumaných listin a nemůže řešit sporné právní otázky.

[17] Krajský soud podle ní nepřihlédl k vadám správního řízení spočívajícím v tom, že při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon takovým způsobem, že to ovlivnilo zákonnost postupu správních orgánů v aktuální věci. Je proto toho názoru, že posouzení, zda se jedná o zřejmý omyl, nezávisí na správním uvážení katastrálního úřadu. *Zřejmý omyl* představuje neurčitý právní pojem, k jehož vymezení dospěla judikatura, zejm. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2021, č. j. 5 As 44/2018 - 36. Stěžovatelka má na základě citace daného rozsudku za prokázané, že se správní orgán prvního stupně dopustil zřejmého omylu, jak plyne z její argumentace (srov. odst. [14] výše).

[18] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti sdělil, že souhlasí s odůvodněním napadeného rozsudku a odkazuje na své vyjádření k žalobě. K námitce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného z důvodu její obecnosti reagoval rovněž obecně tak, že jeho rozhodnutí splňuje podmínky na něj kladené ustanovením § 68 správního řádu. K nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku odkázal na ustálenou judikaturu, na jejímž základě dospěl k názoru, že napadený rozsudek je přezkoumatelný. Pokud jde o námitku týkající se argumentační stručnosti rozsudku, žalovaný upozornil, že povinnost soudu řádně odůvodnit své rozhodnutí nelze interpretovat jako povinnost detailně odpovědět na každou námitku. Soud může namísto toho v rozhodnutí prezentovat přesvědčivě zdůvodněný odlišný názor, čímž se s žalobní námitkou vypořádá. To krajský soud učinil – předložil odůvodněnou argumentaci odlišné pozice, čímž závěry stěžovatelky jako celek odmítl. Žalovaný souhlasil s názorem krajského soudu, podle něhož se nelze v řízení o opravě chyby

zabývat interpretací právních jednání nad rámec základní úvahy, jaká práva a povinnosti vyplývají z listiny katastrálnímu úřadu k zápisu změny právních vztahů k nemovitostem. Námitky stěžovatelky z tohoto rámce zjevně vybočují. Žalovaný Nejvyššímu správnímu soudu navrhl, aby kasační stížnost zamítl.

[19] Stěžovatelka na vyjádření žalovaného reagovala replikou. Nesouhlasila s tím, že by námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného podala jen v obecné rovině, ani že by soud na základě judikatury týkající se řádného odůvodnění rozhodnutí mohl ustoupit od požadavku vyjádřit se přesvědčivým způsobem k uplatněným námitkám.

[20] Osoby zúčastněné na řízení se ke kasační stížnosti nevyjádřily.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[21] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou a proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem. Poté přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[22] Kasační stížnost není důvodná.

III. a) K nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku

[23] Nejvyšší správní soud se v rámci přezkumu kasačních námitek nejprve zaměří na namítanou nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Platí totiž, že v případě existence vad stanovených v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. již zpravidla není dán prostor k úvahám o námitkách věcného charakteru a je nezbytné napadený rozsudek bez dalšího zrušit.

[24] Z konstantní judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu vyplývá, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal soud za prokázaný, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za (ne)správné a z jakých důvodů považuje argumentaci účastníků řízení za (ne)důvodnou (srov. například nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, a rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publ. pod č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 76). Meritorní přezkum rozsudku je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost je takové rozhodnutí, jehož výrok je vnitřně rozporný, kdy nelze zjistit, jak soud o žalobě rozhodl, kdy nelze seznat, co je výrok a co odůvodnění, dále rozhodnutí, z něhož není patrné, které osoby jsou jeho adresátem, rozhodnutí s nevhodnou formulací výroku, které má za následek, že rozhodnutí nikoho nezavazuje, dále rozhodnutí,

pokračování

kteře postrádá základní zákonné náležitosti, z něž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno, které neobsahuje právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností, případně rozhodnutí, z něž neplyne, podle kterých ustanovení a právních předpisů soud v kontextu podané správní žaloby posuzoval zákonnost napadeného správního rozhodnutí (rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, či ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 76). Nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů je zejména takové rozhodnutí, v němž soud zcela opomene vypořádat některou z uplatněných žalobních námitek (srov. např. rozsudky NSS ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS, či ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 - 58), resp. pokud z jeho odůvodnění není zřejmé, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, a to zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby (srov. např. rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS).

[25] Stěžovatelka napadenému rozsudku vytýká, že jeho odůvodnění je šablonovité, stručné a nedostatečné. Napadený rozsudek pak je dle ní celkově „zmatečný“ a místy si protiřečí. Z toho důvodu je rovněž nesrozumitelný a nepřezkoumatelný. Stěžovatelka však v kasační stížnosti nijak nekonkretizovala, v čem by namítané nedostatky měly spočívat. Na to upozornil i žalovaný ve svém vyjádření. V navazující replice se stěžovatelka ohradila proti obecnosti své námitky, přičemž znovu nesdělila konkrétní výhrady k přezkoumatelnosti napadeného rozsudku.

[26] Nejvyšší správní soud odkazuje na závěry obsažené v rozsudku rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, publ. pod č. 2162/2011 Sb. NSS, v němž vyslovil, že „[s]právní soudnictví je ovládáno zásadou dispoziční a koncentrační; od žalobce, který vymezuje hranice soudního přezkumu, se tedy oprávněně žádá procesní zodpovědnost. Soud za něj nesmí nabízet jeho projev vůle a vyhledávat na jeho místě vady napadeného správního aktu. (...) [m]íra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod - byť i vyhovující - obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují.“ Tyto závěry se přitom vztahují i na důvody kasační stížnosti, resp. kasační námitky, a míru podrobnosti přezkumu napadeného rozsudku Nejvyšším správním soudem (srov. rozsudek ze dne 10. 1. 2013, č. j. 8 As 45/2012 - 25).

[27] Nadepsaná tvrzení stěžovatelky jsou obecná a není z nich zřejmé, které konkrétní úvahy krajského soudu jsou podle ní nesrozumitelné. Nejvyšší správní soud se tak danou námitkou mohl zabývat taktéž pouze ve zcela obecné rovině, přičemž neshledal, že by krajský soud pochybil. Napadený rozsudek není nesrozumitelný, jelikož z něj je bezpečně patrné, o jaké věci a jak krajský soud rozhodoval, odůvodnění napadeného rozsudku je přehledné, jednoznačné a souladné s výroky rozsudku. Stejně tak je zjevné, podle jaké právní úpravy rozhodoval a kdo je adresátem rozsudku. Podle Nejvyššího správního soudu není napadený rozsudek ani „zmatečný“, ani vnitřně argumentačně rozporný. O srozumitelnosti napadeného rozsudku svědčí i fakt, že stěžovatelka s jeho závěry věcně polemizuje (srov. odst. [30] níže).

[28] Z obsahu kasační námitky vyplývá, že stěžovatelka vytýká napadenému rozsudku i jeho údajnou nepřezkoumatelnost pro jeho nedostatek důvodů. Pokud má stěžovatelka za to, že odůvodnění napadeného rozsudku je příliš stručné a nezabývá se dostatečně některými námitkami, upozorňuje Nejvyšší správní soud, že podle ustálené judikatury *„[n]ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“* (srov. nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, odst. 68, dále též rozsudky NSS ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014 - 43, ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 41/2012 - 50, ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 Afs 44/2013 - 30, ze dne 3. 7. 2013, č. j. 1 As 17/2013 - 50, nebo ze dne 25. 2. 2015, č. j. 6 As 153/2014 - 108). Jinými slovy, soudy nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 4. 2022, č. j. 8 Afs 15/2020 - 85, odst. [29], publ. pod č. 4354/2022 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud sdílí názor žalovaného, že krajský soud sice podrobně všechny námitky stěžovatelky nevypořádal, ale argumentaci obsaženou v žalobě jako celek odmítl na základě vlastní konkurující a ucelené právní úvahy. Dostatečně přitom zohlednil předmět aktuálního řízení. Takový postup nepředstavuje vadu řízení, je souladný s nadepsanou judikaturou a Nejvyšší správní soud s ním souhlasí. Nelze tak stěžovatelce přisvědčit ani v námitce, že by krajský soud převzal závěry žalovaného, aniž by se blíže zabýval jejich správností.

III. b) K věcnému posouzení námitek stěžovatelky

[29] Podle stěžovatelky je nepřezkoumatelné rovněž rozhodnutí žalovaného, a to jak pro nesrozumitelnost, tak i podle obsahu kasační stížnosti pro nedostatek důvodů, neboť je argumentačně stručné a nedostatečné. Nejvyšší správní soud upozorňuje na § 104 odst. 4 s. ř. s., který upravuje mj. zákaz nových námitek v řízení o kasační stížnosti, pokud stěžovatelka mohla námitky uplatnit již v řízení před krajským soudem (srov. např. rozsudky NSS ze dne 14. 3. 2019, č. j. 1 Azs 464/2018 - 24, odst. 24, nebo ze dne 2. 7. 2008, č. j. 1 Ans 5/2008 - 104). Smyslem této úpravy je zachovat kasační charakter řízení o kasační stížnosti a zabránit stěžovateli, aby v kasační stížnosti uplatnil jiné důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno (srov. Kühn, Z., Kocourek, T. a kol., Soudní řád správní. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, právní stav k 31. 5. 2019, dostupné v systému ASPI, k § 104 odst. 4). Stěžovatelka mohla uvedenou námitku uplatnit již v řízení před krajským soudem, ze soudního spisu však nevyplývá, že by tak učinila. Námitka je tak podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná.

[30] Stěžovatelka napadenému rozsudku dále vytýká, že nesprávně posoudil její námitky. Domnívá se totiž, že vůli vlastníka původního pozemku p. č. XC v kupní smlouvě z roku 1990 nelze interpretovat tak, že převedl vlastnické právo k celému pozemku p. č. XC. Proto vlastnické právo ke zbytku tohoto pozemku, který byl v minulosti evidován jako pozemek p. č. XH (později XK), náleží stěžovatelce jako jeho právní nástupkyni. Oddělení pozemku p. č. XK od pozemku p. č. XJ proto bylo správné a mělo základ v podkladech obsažených ve sbírce listin. Naopak, nesprávná evidence v důsledku chybného výkladu kupní smlouvy z roku 1990 představuje v očích stěžovatelky zřejmý omyl.

pokračování

[31] Podle § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona „[n]a písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly zřejmým omylem při vedení a obnově katastru.“

[32] Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře opakovaně zabýval podstatou řízení o opravě chyby (srov. např. rozsudky ze dne 31. 1. 2024, č. j. 7 As 38/2023 - 21, odst. [18] a násl., ze dne 23. 3. 2017, č. j. 2 As 274/2016 - 68, nebo ze dne 25. 11. 2020, č. j. 6 As 143/2020 - 31), výkladem neurčitého právního pojmu *zřejmý omyl* (srov. rozsudky ze dne 17. 1. 2008, č. j. 1 As 40/2007 - 103, publ. pod č. 2098/2010 Sb. NSS, ze dne 31. 7. 2013, č. j. 1 As 22/2013 - 26, ze dne 13. 3. 2013, č. j. 7 As 187/2012 - 31, nebo ze dne 4. 5. 2018, č. j. 8 As 176/2017 - 39) i kompetencemi katastrálního úřadu v rámci daného řízení (srov. rozsudky ze dne 31. 7. 2013, č. j. 7 As 90/2012 - 65, publ. pod č. 2969/2014 Sb. NSS, nebo ze dne 16. 11. 2010, č. j. 9 As 53/2010 - 81). Obecně lze uvést, že řízení o opravě chyby slouží k uvedení údajů katastru nemovitostí do souladu s listinami založenými ve sbírce listin. V daném řízení je katastrální úřad oprávněn (a povinen) opravit pouze takové údaje katastru nemovitostí, které jsou chybné v důsledku zřejmého omylu. Požadavek zřejmosti značí, že musí jít o omyl jednoznačně zjistitelný a naprosto evidentní. Tento omyl musí být zřejmý ve vztahu ke všem dotčeným subjektům. Chyby v katastru nemovitostí, při jejichž zjištění se katastrální úřad neobejde bez podrobného zkoumání právní a skutkové stránky případu, nejsou způsobeny zřejmým omylem a katastrální úřad je daným postupem nemůže opravit. Stejně tak nemůže katastrální úřad přistoupit k opravě chyby, je-li její podstata nejasná nebo sporná. Postupem v daném řízení tak nelze napravit jakýkoliv nesoulad mezi evidovanými údaji a skutečností.

[33] Ačkoliv se katastrální úřad nevyhne hodnocení, jaká práva nebo povinnosti z podkladové listiny vyplývají, nemůže při opravě chyby vybočit ze své evidenční role a při rozhodování o opravě chybného údaje fakticky nalézat právo. Oprava chyby tak nemůže zakládat, měnit či rušit vlastnická a jiná věcná práva k nemovitostem. Katastrální úřad může v daném řízení činit jen základní a jednoduché právní úvahy vycházející z obsahu jím zkoumaných listin a nemůže řešit sporné právní otázky spočívající např. v posouzení, kdo je vlastníkem konkrétní nemovitosti či jaký je skutečný průběh hranice mezi pozemky. Pokud osoba namítá existenci chyby, jejíž podstata je nejasná nebo sporná, je k rozhodování o této otázce příslušný soud v občanskoprávním řízení. Ochrany práv se pak lze domoci typicky cestou určovací žaloby.

[34] Stěžovatelka svou argumentaci zakládá na přesvědčení, že z kupní smlouvy z roku 1990 jednoznačně vyplývá vůle vlastníka původního pozemku p. č. XC převést vlastnické právo pouze k části původního pozemku, nikoli k celému původnímu pozemku. Pokud katastrální úřad provedl chybnou evidenci rozdělení původního pozemku p. č. XC, jelikož po určitou dobu neevidoval pozemek p. č. XH (později XK), dopustil se zřejmého omylu.

[35] Nejvyšší správní soud názor stěžovatelky nesdílí. Stěžovatelka se v řízení o opravě chyby a následně i v řízení před správními soudy domáhala autoritativního posouzení vůle vlastníka původního pozemku p. č. XC obsažené v kupní smlouvě z roku 1990. Žalovaný i krajský soud stěžovatelce sdělili, že postupem, na nějž je katastrální úřad v řízení o opravě chyby omezen, z kupní smlouvy ani z geometrického plánu z roku 1990 nelze jednoznačně

dovodit, zda se katastrální úřad dopustil tvrzeného zřejmého omylu. Nejvyšší správní soud s tímto závěrem souhlasí. Takové posouzení za nynějších skutkových okolností by totiž nespadlo pod základní a jednoduchou právní úvahu vycházející z obsahu zkoumaných listin, jak uvádí nadepsaná judikatura. Naopak, šlo by o úvahu právně složitou a mezi dotčenými osobami spornou. Spornost otázky vyplývá jak z podaných nesouhlasů osob zúčastněných na řízení, tak z tvrzení stěžovatelky, která se zakládají na údajné a implicitní vůli vlastníka původního pozemku. Zkoumání nejednoznačné vůle osob v rámci právních jednání i posuzování sporných otázek vybočuje z mezí řízení o opravě chyby. Pokud by katastrální úřad vůli osob zjišťoval a sporné otázky posuzoval, v důsledku čehož by ve věci autoritativně rozhodl, pak by překročil svou evidenční úlohu a fakticky by nalézal vlastnické právo dotčených osob. K tomu však, jak plyne z uvedené judikatury, je příslušný výhradně soud v občanském soudním řízení.

[36] Nejvyšší správní soud rovněž poukazuje na obsahový rozdíl mezi opravami chyby v dané věci v letech 1997 a 2020. V prvním případě došlo v roce 1990 zápisem do katastru nemovitostí k vyčerpání výměry pozemku p. č. XC. Pakliže katastrální úřad následně v roce 1995 v rámci digitalizace souboru popisných informací zaevidoval pozemkovou parcelu č. XC PK (následně pozemek p. č. XH), učinil tak v rozporu s podkladovou listinou pro zápis do katastru nemovitostí z roku 1990. Katastrální úřad proto v roce 1997 tuto chybu opravil a pozemek p. č. XH sloučil do pozemku p. č. XG. V aktuální věci se stěžovatelka v roce 2020 domáhala opravy tvrzeného chybného neevidování pozemku p. č. XH po rozdělení pozemku p. č. XC, resp. chybného sloučení pozemku p. č. XH do pozemku p. č. XG (tj. opravy *provedení opravy chyby z roku 1997*). Obě údajné chyby přitom mají základ v kupní smlouvě z roku 1990, jakožto v podkladové listině pro zápis do katastru nemovitostí z roku 1990. Důsledkem nápravy obou tvrzených chyb by byla faktická změna právních poměrů oproti stavu po zápisu do katastru nemovitostí z roku 1990. Jak však konstatoval krajský soud, řízení o opravě chyby nelze chápat a uplatňovat jako kvazi-opravný prostředek proti rozhodnutí o povolení vkladu v roce 1990. Takový postup je v rozporu s § 18 odst. 4 katastrálního zákona. Stejně tak nelze opomenout, že ze správního spisu neplyne, že by se stěžovatelka bránila proti opravě chyby provedené v roce 1997. Přesto se však nyní snaží o zpochybnění zápisu do katastru nemovitostí z roku 1990 tím, že namítá vadný výklad podkladové listiny z roku 1990, ačkoli takto v řízení o opravě chyby postupovat nelze.

[37] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že aktuální případ stěžovatelky nelze úspěšně řešit postupem podle § 36 katastrálního zákona, tj. v řízení o opravě chyby, ani před správními soudy, neboť žádný z těchto orgánů veřejné moci není kompetentní k posouzení sporu o vlastnické právo, který stěžovatelka fakticky vede. Nejvyšší správní soud, shodně s krajským soudem uvádí, že se svých práv musí stěžovatelka domáhat v civilním řízení. Pro úplnost Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že svým závěrem v této věci nijak nepředjímá výsledek potenciálního řízení o určení vlastnického práva.

[38] Pokud jde o další kasační námitky, krajský soud podle stěžovatelky vyložil pojem *zřejmého omylu* příliš restriktivně a neurčil, jaké okolnosti pojem *zřejmý omyl* naplňují. S tím Nejvyšší správní soud nesouhlasí. Napadený rozsudek nepodává zcela komplexní výklad pojmu *zřejmý omyl*. Výslovně z něj však vyplývá, že katastrální úřad nemůže překročit svou evidenční funkci, nemá pravomoc autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech

pokračování

a nemůže řešit sporné právní otázky (srov. odst. [11] napadeného rozsudku). Krajský soud objasnil, že se stěžovatelka v řízení o žalobě domáhala právě tohoto. Takové posouzení se podle judikatury, na níž krajský soud odkázal, vymyká kompetenci katastrálního úřadu v daném řízení, a proto nejde o *zřejmý omyl*, nýbrž o spor o vlastnické právo, k jehož řešení je příslušný civilní soud. K tvrzenému restriktivnímu výkladu krajského soudu lze podotknout, že stěžovatelka konkrétně neuvádí, v čem by tvrzená restrikce měla spočívat. V kontextu závěrů již citovaného rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, Nejvyšší správní soud proto jen obecně uvádí, že výklad provedený krajským soudem není nadměrně restriktivní, ale naopak přiléhavý a odpovídající ustálené judikatuře.

[39] Stěžovatelka má rovněž za to, že žalovaný i krajský soud nedostatečně posoudili podkladové listiny, z nichž na první pohled plyne, že existuje rozpor mezi skutečným a evidovaným stavem ve vztahu k tvrzenému zřejmému omylu. Stejně tak namítá, že v posuzovaném případě jde o dlouhodobě spornou otázku a že se v dané věci již několikrát měnila evidence údajů v katastru nemovitostí. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že není rozhodné, zda existuje stěžovatelkou tvrzený rozpor mezi skutečným a evidovaným stavem sám o sobě, nýbrž pouze to, zda k chybě v evidenci katastru nemovitostí došlo zřejmým omylem (srov. rozsudek NSS ze dne 25. 8. 2016, č. j. 9 As 86/2016 - 40, odst. [51]). Tvrzený rozpor v projednávané věci nelze odstranit postupem podle § 36 katastrálního zákona. Námitka dlouhodobé spornosti věci i několikanásobné změny údajů v katastru nemovitostí opět potvrzují jen to, že posouzení nynějšího případu vyžaduje podrobnější a složitější úvahu, k níž katastrální úřad není příslušný. Argumentace, podle níž by katastrální úřad postupoval v souladu s ustálenou judikaturou, pokud by stěžovatelce vyhověl, je zcela v rozporu s jasným vyzněním této judikatury.

[40] Pokud jde o námitku, že posouzení konkrétního případu jako *zřejmého omylu* nezávisí na správním uvážení katastrálního úřadu, ale jedná se o výklad neurčitěho právního pojmu, lze zajisté se stěžovatelkou souhlasit. Není však zřejmé, co touto námitkou sleduje. K aplikaci pojmu *zřejmý omyl* tak může Nejvyšší správní soud jen odkázat na předchozí odstavce.

IV. Závěr a náklady řízení

[41] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů shledal kasační stížnost nedůvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. zamítl.

[42] O nákladech řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, kasační soud proto žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení nepřiznal. Osoba zúčastněná na řízení má v řízení o kasační stížnosti právo jen na náhradu nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil (§ 60 odst. 5 s. ř. s.). Osobám zúčastněným na řízení žádné takové náklady nevznikly, proto (za použití § 120 s. ř. s.) nemají právo na jejich náhradu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 18. dubna 2024

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu